

21.10.2014

Valtiovarainministeriö

Viite Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 3.10.2014
(VM0112:08/2013)

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi aluehallintovirastoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lounais-Suomen aluehallintovirasto pitää asetusluonnosta varsin perusteellisesti ja kattavasti valmisteltuna. LSAVI kiinnittää kuitenkin erityistä huomiota seuraaviin kohtiin:

A. Hallinto- ja kehittämispalvelut –vastuualueen tehtäviä koskevat tarkennusesitykset

Asetusluonnoksen 5 §:n kohdassa 11 on kirjaus yhteisistä yleishallinnon tukitehtävistä. Luonnoksessa ei ole kirjausta yleishallinnollisista lakimiestehtävistä, vaikka muistioloennoksen kohdassa 3.2.8. (sivu 20) siihen viitataan ja kohdassa 3.6. (sivu 23) todetaan, että ylijohtajien yhteinen hallintojuridinen sekä virkamiesoikeudellinen asiantuntijatuki annetaan hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualueelta.

Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut–vastuualueella hoidettavien yleishallinnon tukitehtävien kokonaisuus näyttää jäävän asiakirjahallinnon tehtävien ja yleishallinnollisten lakimiestehtävien lisäksi virastojen johdon tuen yksikköjen tuen näkökulmasta kevyeksi. Vastuualueen osallistuminen arvionimiprosessin koordinointiin perustuu tilannetietoon poliisin lausuntojen hankintamenettelyn muutoksesta (Valtioneuvoston kanslia pyytää lausunnot toistaiseksi suoraan Oikeusrekisterikeskukselta). Mahdollisia menettelyyn liittyviä suunnitelmia ja valmisteluja tulisi selvittää vielä Valtioneuvoston kansliasta.

Hallinto- ja kehittämispalvelut –vastuualue vastaisi viestinnän käänöksistä kuten tiedotteista. Käänöspalveluiden koordinointi koskisi käännöstoiminnan ohjausta ja käänöspalveluiden kilpailutuksen toteuttamista (kohta 3.2.4., sivu 17). *Kunkin AVIn tulisi kuitenkin itse vastata muiden kuin viestinnän asiakirjojen kuten esim. päätösiakirjojen varsinaisesta käännettämisestä.* Kirjaus kaipa täsmennystä siltä osin, että kilpailutuksen tulee tietysti koskea koko viraston toimintojen käännöstoimintaa. Lisäksi viraston kaikkien tehtävien kannalta on olennaista, että

käännöstoiminnassa toteutuu kokonaisvaltainen käytännön koordinointi kilpailutuksesta käännösten hankintaan asti sekä tarvittava kustannusseuranta ml. palvelujen laadun seuranta.

Toimitilahallinnon tehtävien keskittämistä koottuun hallintoon määrärahojen ja sopimushallinnan osalta LSAVI pitää perusteltuna ja hyvänä linjatkaisuna. Tämä mahdollistaa aiempaa tasapuolisemman ja suunnitelmallisemman toimitilapolitiikan toteuttamisen. Virastokohtainen määrärahajako työllistäisi varsin kohtuuttomasti johdon tuen yksikköä – lisäksi vuositasolla toimitilakustannuksissa ei tapahdu olennaisia muutoksia, joihin aluehallintovirastot pystyisivät yksittäisen budjettivuoden aikana omalla toiminnallaan vaikuttamaan.

B. Johdon tuen tehtävistä

LSAVI toteaa yleisenä huomionaan, että johdon tuen yksiköiden tehtäviin riittävät ja osaavat resurssit ovat myös vastuualueiden etu.

Valtioneuvoston asetusluonnoksessa aluehallintovirastoista annetun asetuksen muuttamisesta määritellään, että aluehallintovirastojen johdon tuen yksiköt tulevat hoitamaan sellaisia viraston johtamisen tukitehtäviä sekä muita viraston hallinto- ja kehittämistehtäviä, joita ei hoideta valtakunnallisesti organisoitavalla hallinto- ja kehittämispalvelut–vastuualueella. Johdon tuen yksiköissä hoidetaan lisäksi muita virastolle erikseen säädettyjä tai määrättyjä tehtäviä.

Johdon tuen yksiköillä tulee olla ylijohtajan ja viraston johtamista tukevissa toiminnoissa selkeä rooli ja riittävät toimintaedellytykset. Aluehallintovirastolta edellytettujen tehtävien täysipainoinen hoitaminen viraston johtamista tehokkaasti tukevalla ja monipuolisella asiantuntijaosaamisella edellyttää kooltaan pienenkin aluehallintoviraston johdon tuen yksikköön riittävänä minimiresurssipohjana vähintään 3 htv:tä. Minimiresurssin tulee mahdollistaa tasapainoisilla tehtävänkuvilla hallinto- ja kehittämistehtävissä yksikön riittävä toimintavarmuus ja sijaisuudet lomien, kouluttautumisen ja muiden mahdollisten poissaolojen aikana. Hallinto- ja kehittämispalvelut–vastuualueen toimintamahdollisuuksiin verrattuna virastojen johdon tuen yksiköiden henkilöstölle tulee ymmärrettävästi varmistaa tasavertainen palvelussuhde-etuuksien ja työskentelyolosuhteiden toteutumismahdollisuus.

Myös aluehallintovirastojen substanssivastuualueiden etu on, että virastoissa on riittävillä resursseilla toimivat johdon tuen yksiköt. Muussa tapauksessa tehtävien hoitoa ja asioiden valmistelua voidaan joutua siirtämään vastuualueille tai tehtäviin tarvittavaa resursointia joudutaan osoittamaan substanssivastuualueilta. Ehdotettujen minimiresurssienkin puitteissa avustavien tehtävien osalta joudutaan todennäköisesti sopimaan sijaisuusjärjestelyistä substanssivastuualueiden kanssa.

LSAVI korosti HALKO-projektin väliraporttia koskevassa lausunnossaan sitä, että AVlen kootun hallinnon ja AVlen välisissä työnjaollisissa ratkaisuissa on vältettävä hallinnollisen taakan siirtymistä vastuualueille. Kootun hallinnon toiminta- ja palvelumalleissa riskinä voidaan pitää edelleenkin sitä, että virastojen vastuualueilla muodostuu ”omaa hallintoa”, joka resurssien tiukentuessa ”syö” voimavaroja asiantuntijatyöstä. LSAVI on pitänyt epätarkoituksenmukaisena sitä, että hallinnon kokoamisen tuloksena hallinnollisia avustavia tehtäviä siirtyisi takaisin vastuualueille tai ne joutuisivat jopa avustamaan toisiaan näissä tehtävissä. Tällaisten tehtävien

hoitamismahdollisuuksia ei ole huomioitu HALKO-projektin jatkovalmisteluissa. Esimerkkinä LSAVin hallintopalveluissa nykyään hoidettavia pelastus- ja varautuminen-vastuualueen substanssitehtäviä avustavia hallinnollisia tehtäviä ei ole mahdollista hoitaa jatkossa johdon tuen yksikössä vaan ko. vastuualueen tukihenkilöstön puuttuessa tehtävät tulee hoitaa jonkin toisen vastuualueen resursseilla.

Nykyisten hallinnon johtajien toimenkuvien poistuessa tulee johdon tuen yksikön päällikön asema määritellä työnantajavirkamieheksi. Virastokohtaista toimivaltaa ei voida käyttää kootun hallinnon toimesta, vaan yhteistoimintaan ja virastokohtaiseen henkilöstö- ja talouspäätöksentekoon liittyvät tehtävät edellyttävät selkeästi toimivaltaista työnantajavirkamiehen asemaa.

C. Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen toimintayksikkö säilyy erillisenä erikoistumistehtävänä LSAVI:ssa. LSAVin lausunnossa HALKO-projektin väliraportista todettiin, että sisäisen tarkastuksen resursseja olisi tarvetta vahvistaa. Sisäisen tarkastuksen teknisen tuen resurssit tulee varmistaa ja samoin yksikön tarvitsema juridinen tuki. Ostopalvelut ovat varteenotettava vaihtoehto sisäisen tarkastuksen resurssin täydentämiseen erityisesti erityisasiantuntemusta edellyttävissä tarkastuksissa (kuten esim. ICT).

D. Vastuualueiden näkemyksistä

Työsuojelun vastuualue korostaa, että asetuksen perustelumuistiossa on kuvattu hyvin työsuojelun vastuualueen erityinen asema aluehallintovirastojen yhteydessä ja todettu vastuualueen riippumaton asema työsuojeluviranomaistehtävissä. Työsuojelun valvontatoiminnan ja keskitettyjen hallinto- ja kehittämistehtävien välillä ei ole suoranaisia toimintaan vaikuttavia rajapintoja. Uudistuksen toteutuksessa tulisi kuitenkin varmistaa, että myöskään hallinto- ja kehittämistehtävien tuleva organisointi tai järjestämistapa ei pakota tekemään työsuojeluvalvonnan kannalta tuottamattomia muutoksia, jotka saattavat osaltaan vaarantaa työsuojelun valvontatehtävän asianmukaista hoitamista.

Muistion sivulla 12 on mainittu, että aluehallintovirastot käyttävät laajasti Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen palveluja. Palvelusopimusten laajennusta matkalaskujen asiatarkastuksen hoitamiseksi parhaillaan selvitetään. Työsuojelun vastuualueen henkilöstöstä pääosa työskentelee kentällä tarkastustehtävissä, joihin liittyy runsaasti matkustamista. Tästä syystä on sähköisestä matkaesitysten tekemisestä luovuttu ja matkaesityksen teko tarkastusmatkoilla perustuu pysyväismatkamääräyksiin ja kalenterimerkintöihin. Palkeiden jatkossa suorittama matkalaskujen asiatarkastus voisi edellyttää luopumista nykyisestä joustavasta ja toimivasta matkaesityskäytännöstä.

Valtiovarainministeriö asetti vuonna 2013 työryhmän selvittämään mm. aluehallintovirastojen hallintopalvelujen työsuojelun vastuualueille antamiin palveluihin liittyviä ongelmia ja työnjakoa. Työryhmä laati toukokuussa 2013 selvittämistyöstään loppuraportin, jossa se ehdottaa tiettyjen

virastopalveluiden järjestämistä hallintopalveluiden toimesta niissä toimipaikoissa, joissa työsuojelun vastuualue on samassa toimitilassa muun aluehallintoviraston kanssa. Valtionvarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto ovat 17.10.2013 todenneet, että työsuojelun vastuualueille annettavien hallintopalvelujen kehittämisessä noudatetaan em. raportin ehdotuksia. Työryhmässä sovittuja periaatteita tulee jatkossakin noudattaa. Näihin periaatteisiin liittyviä työnjakoja sivutaan muistion useassa osassa. Esimerkiksi toimitila- ja materiaalihallinnon järjestämistä koskevassa osassa sivulla 19 todetaan, että merkittävässä määrin myös toimistokalusteiden hankintaan varattavat määrärahat keskitettäisiin hallinto- ja kehittämispalvelut – vastuualueelle. Tähän asti työsuojelun vastuualue on maksanut käytössään olevien tilojen toimistokalusteiden hankinnasta aiheutuvat kulut ja hallinto- ja kehittämispalvelut perustamisen yhteydessä ei ole syytä muuttaa nykyistä käytäntöä.

Ylijohtaja

Kari Häkämies

Johtaja

Lauri Latva-Aijö